

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemni medelje in praznike.

Inserat: do 9 petti vrst 1 D, od 10—15 petti vrst á 1 D 50 p, večji inserati petti vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici petti vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p.

Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratal davek posebej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znak za odgovor.

Upravljalstvo "Slov. Naroda" in "Narodna tiskarna" Knaflova ulica št. 5, pristilno. — Telefon št. 304.

Upravljalstvo "Slov. Naroda" Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon štev. 34.

Doprino sprojema je podpisano in zadostao frankovan.

Rokopisov se ne vraca.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji navadne dni 75 par, nedelje 1 D
v inozemstvu navadne dni 1 D, nedelje 125 D

Poština plačana v gotovini.

"Slovenski Narod" velja v Ljubljani in po pošti:
v Jugoslaviji:

	celoletno naprej plačan .	D 120—	celoletno	D 216—
polletno	60—	polletno	108—	
3 mesečno	30—	3 mesečno	54—	
1	10—	1	18—	

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljajo v prvici naročnino vedno 100% po nakaznici.
Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Vzgledujte se!

Edina Istrska občina, ki je ne tlači težak tujski jarem, je Kastav, vsa ostala hrvatska in slovenska Istra ječi tudi danes kakor preje stoljetja pod trdo tujičeveto peto.

Zato ni med nami nikogar, ki bi znal tako pravilno ceniti in uvaževati vrednost in pomen svobode, kakor prebivalci kršnega Kastva, te edine naše istrske postojanke.

Osem tisoč prebivalcev šteje to sokoško gnezdro, ločijo jih gotovo različni politični nazori, različna verska prepričanja, a v enem so si vsi edini, prav vsi od prvega do zadnjega: da je višek vseh dobrov — svoboda, posebejena v kraljevini združenih Srbov, Hrvatov in Slovencev — v Jugoslaviji.

Zavedajo se, da je edino močna in silna Jugoslavija sigurno jamstvo za to, da bo zasnil v bližnji bodočnosti veliki dan osvobojenja tudi zasluženim bratom in sestram tamenkaj naših meja, zato pa z vsem srcem tudi žeče, da bi vsi Jugosloveni, ki so dobre volje in ki jim je pri srcu blagor celokupnega naroda, predvsem pa onega dela, ki je še odrezan od celote, strnili ves svoj trud in vse svoje delo v to, da se naša država na znotrajin in zunaj konsolidira in tako postane v mednarodni politiki mogočen faktor, ki bo »na strah vragom«, obenem pa tudi krepka in jaka opora, privlačna sila za vse one, preko katerih belli oreš se ni razpel svojih kril.

Kastav stoji tik ob meji, vani se stekajo vse vesti, ki prihajajo onstran iz zaročene Istre. In te vesti vedo povedati samo o neizrečenem trpljenju, o neznosnih mukah, ki so edini delež bednega in nesrečnega naroda tam pod laško oblastjo.

Kakor vzbujujo te vesti solze soža, da trpeče brate, tako utrijo v Kastavčih čustvih sreče in zadovoljstva, da je njim edinim izmed istrskih trpinov bila sreča mila, da je razpel nad njimi mogočne svoje preti jugoslovenski sokol.

Zato so njihove vrste strnjene in nad kastavsko trdnjavno vihra edino zastava — modro - belo - rdeča — državna.

V Kastvu niso imeli občinskih volitev že od leta 1914. Po dolgih osemih letih so Kastavčani zoper dobili priliko, da si izberou svobodno in po svoji volji občinsko zastopanstvo. Pri volitvah so nastopili kakor se sprosto možem, ki se zavedajo svojih narodnih dolžnosti kot horci na

mrtvi točki napram Italiji. Nastopili so složno in solidarno. Vse občine, katerih šteje Kastavčina 16, so nastopile enodno ter si izbrale brez vsekih protikandidatov, ne deleč se ne na razrede, ne na kaste, ne na stranke, svoje občinsko zastopstvo.

Dne 20. aprila je imel novoizvoljeni občinski zastop svolo prvo sejo. Na tej seji je takisto soglasno izbral za župana g. Matijo Cuc a nčiča, enega izmed najodličnejših borcev za narodno idejo.

In ta občinski zastop je sklenil na tej seji se obrniti na vso jugoslovensko javnost s temelj apelom:

»Odrezani od našega morja, oropani železnic na našem bivšem občinskem teritoriju, osleparieni za naše šume, brez cestnega spoja z ostalo Jugoslavijo, priporočajo zastopniki okrnjene občine Kastav vsem oblastem, da naj ne pozabijo neodrešene jugoslovenske Istre. Priporočajo zlasti Hrvatom, da naj bodo dobri Jugosloveni, kakor so naši Primorci, pa bo tudi naša Jugoslavija močnejša in silnejša v notranosti in bo uživala več ugleda in inozemstvu. Živelja složna in močna Jugoslavija, enako dobra mati tako Hrvatom, kakor Srbom in Slovencem!«

Istočasno so Kastavčani smatrali za svojo prvo dolžnost, da se poklonijo svojemu kralju. Poslali so mu tale brzajojni pozdrav:

»Zastopstvo z rapaljsko pogodbo razkrojeno občine Kastav pozdravila Vaše Veličanstvo našega narodnega kralja in Osvoboditelja, obžalujč, da ne spada tudi drugi deli Kastavčine in ostale jugoslovenske Istre tja, kamor prirodno in nacionalno spada. Pod Jugoslavijo. Živelj naš kralj Aleksander I. Živelja ujedinjena, složna in močna Jugoslavija!«

Ministrskemu predsedniku v Beograd je bila poslana tale brzajojava:

»Dasi smo z rapaljsko pogodbo razkrojeni na troje, vendar želimo, da se rapaljska pogodba izvrši in da se izprazni vse naše nobročne, okupirano, od Italijanov, kakor tudi Reka. Prosimo, da se da v smislu člena 16. pravilnika Zveze narodov registrirati rapaljska pogodba.«

Občino Kastav priporočamo vsem našim občinam in vsej naši javnosti za sijajen vzgled patriottizma.

Seja ministarskega sveta.

IZPLAČILO URADNIŠKIH DRAGINJSKIH DOKLAD. — ODOBREJNE RAZNIH KREDITOV. — BITOLJSKA KATASTROFA.

— Beograd, 26. aprila. (Izvirno.)

V poslopu narodne skupščine je bila včeraj od 15. do 18. trajajoča seja ministarskega sveta, ki mu je predsedoval namestnik bolnega ministarskega predsednika g. Nikole Pašića, minister Marko Trifković. Minister vojne in mornarice general Vaščić je predložil ministarskemu svetu obširno poročilo o veliki katastrofi v Bitolju.

Minister je na to precital iz Genuje došle brzajoijke zunanega ministra dr. Ninčića o položaju na konferenci in o stanju razgovorov z Italijo.

Ministrski svet je za tem razpravljal o vprašanju izplačila draginjskih doklad uradnikom v smislu dočila novega draginjskega zakona. Ministrski svet je sklenil, da se draginjske doklade za kraje izven Srbije in Črnejore izplačajo no novem zakonom, razum v Dalmaciji, kjer so bile draginjske doklade že izplačane. Te draginjske doklade se izplačajo tekoma meseca maja skupno z draginjskimi dokladami za mesec junij. Draginjske doklade za mesec maj se izplačajo tudi omemnu uradništvu, ki je na podlagi sklepov komisije bilo reducirano, a je po mnenju kompetentnega ministra neobhodno potrebno v uradu.

Nadalje so bili odobreni razni krediti. Za vzdrževanje reških heguncov je določen kredit 300.000 dinarjev. Za sanatorij »Liburnija« v Kraljevici kredit 2 millionov kron. Odobren je nakup stavbnega zemljišča za gozdarsko fakulteto v Zagrebu. Ministrski svet je dale sklenil, da se plača dole mednarodnemu Rdečemu križu. Dalje je odobren večji kredit v znesku 500.000 dinarjev odboru za svečanosti povodom kraljeve naročke. Sokolskemu Savezu je naklonjena večja subvencija za vsesokolski zlet v Ljubljani. Dalje so bili odobreni še drugi manjši krediti.

APANAŽA HABSBURŽANOM.

— Varšava, 24. aprila. (Izv.) Varšavski listi objavljajo vest iz Pariza, da je polska konferenca pozvala nasledstvene države, predvsem Poljsko, da prispevajo k analizzi za habsburško obitelj. Za obitelj Karla Habsburga naj bi Poljska prispevala 50.000 frankov.

Uprašanje obnove Rusije.

Dopis.

V Curihu, 23. aprila.

Visoki komisar Zveze narodov in mednarodnega odbora za pomoč Rusiji v Ženevi je priobčil obširno poročilo o vprašanju: pomoč Rusiji. Vprašanje se mi zdi tako važno, da ga podajam v izvlečku, ker mislim, da bodo veljala Nansenova načela tudi v Genovi, ako se bo reševalo to vprašanje.

Razne države in zasebna društva, ki se zanimajo za sedanje stanje v Rusiji in ki ji hočejo priti na pomoč, so izjavila, da potrebuje Rusija sledete: 1.) hrano, 2.) zdravila, 3.) prometna sredstva, 4.) semen, 5.) poljedelskih strojev, 6.) obleke in 7.) material za industrijsko obnovo, 8.) učil, knjig itd.

Cloveka mora iznenaditi dejstvo, da se je do sedaj tako malo vpoštevalo ono, kar je na koncu končev najvažnejši činitelj v gospodarski obnovi — to je cloveški element. Kakoršnoki je delo, ki ga započenemo v Rusiji, če tudi se omejimo na poljedelsko obnovo ali pa vpoštevamo tudi industrijsko obnovo, najvažnejši pogoj za uspeh je zdrava, poštena in zadostna delavna moč. V industrijsko obnovo spada vse, kar je potrebno, da se v Rusiji vzpostavi prometna sredstva po vodi in železnici, zadostna za uvoz in izvoz, in da se obnovijo njena glavna industrijska središča.

Gotovo je, da bo danes v Rusiji zelo težko obnoviti poljedelstvo in industrijsko življenje, četudi v najnajvažnejši obliki. Gotovo je tudi, da Rusija ne bo imela dovoljne številke izvedencev, organizatorjev, učiteljev in nadzornikov, potrebnih za pojačanje velike delavske mase.

Društvo za domoč gladilčičem, ki se mudi v tem trenutku v Rusiji, in izvestne grupe industrijalcev, ki izrabljajo važne koncesije v Rusiji, so uvidele to težkočo. Ako se torej evropske države hočejo resno lotiti obnove, je neobhodno potrebno, da rešijo problem gospodarske armade, ki edina lahko vzpostavi redne industrijske in poljedelske razmere, kakoršne vidimo v zapadnih zemljah.

Rešitev tega vprašanja si zamišljamo lahko tako, da pride na pomisljeni kralj, kjer se nahaja sedaj, potem bo tvorila težko obremenitev budžeta države. Obžalovanja vredno bi bilo, aki bi države ne videle odškodnine za svoje žrtve v bodočem delovanju te mladine, ko se bo pripravljena vrnila v Rusijo.

3. Nobena druga delavska moč ne more nadomestiti ruske delovne moči; najresnejše vprašanje pa je, da nobena tuja dežela ne bo mogla dati gospodarskega vrhovnega štaba, potrebnega za resno obnovo Rusije (O tem vprašanju vladajo različna mišljena). Hevnes n. pr. misli, da lahko to storiti edino Nemčija. Opis), najboljša in najkrajša pot k temu cilju je domoč tej mladini.

Čehoslovaška vlada je v pismu g. ministra Girse naznačila svoje

cer, na stvari ne izpreminja mnogo. A da ni bilo skoro nobene zveste soproge, skoro nobenega nedolžnega dekleta več ... to je, spriče cesar se ti mora krčiti sreči! Da je bil pošten samo še tisti, ki prilike ni imel, biti nepošten, da so se vse cloveške čestoti čez nob izpremenile v smrdljivo Kloako, da je s prvo kapljico krv, ki je odtekla iz ranjenega telesa, odteklo tudi vse, kar je bilo doslaj cloveškega v cloveku. To bi nam moral znati kdo povедati tako, da bi se cloveštvu zdrnilo, da bi se zavdelo svoje sramote, da bi se skušalo zopet digniti iz močvirja, v katero se je pogreznilo, digniti dotlej, da se — iznova pogreznje ... Ker to je zgodovina cloveštvu: dviganje in padanje. In samo na to pride, ni li vsak pozneši dvig morda vendarje za poznanje višji od prejšnjega ...

Brez pesmi v srcu, brez Boga, brez vera, tako sem šel v to žalostna večera ...

Tudi to je nekaj, kar odgovarja občutju izza onih dni. Toda ali je res podana s tem prava slika onega groznejšega sporja med clovekom in njegovim Bogom, ki smo ga doživljali bolj ali manj v tistih strašnih časih? Da so se Boga roglali oni, ki niso nikdar verovali vanj — to nas ne more ganiti. A da so se naposled uprla tudi v resnici pobozna v veru sreča, srca, ki so

Dr. Fr. Zbašnik:

Pavel Golja: Večerna pesmarica.

Večerna pesmarica! Ali bi ne bilo prikladnejše: Pesmi iz noči? Ali pa: Pesmi iz teme? Kajti teme so te pesmi vseskozi, trpke in grozničave notri do one posledje, s katero pesnik zaključuje svojo zbirko in ki ga spravlja v neko protislovje s samim seboj ...

Prijatelj, včasih se me loti čudna, vabljiva misel sred teh pustih šal, najzadnja je, bleda, živiljenja trudna, pa jadram z njo preko hrurnih obal v onostranska carstva temna in odjedna —

Prijatelj, ko bi enkrat tam ostal —

To je črn obup! In naslovi kot: Umrlioči, Veliki petek, Alkohol, Odrečnika ni, Bol, Samomorilec ... pričajo dovolj jasno, kak duh preveva to pesniško zbirko, v kakem miljeju so te pesmi vzklike. Temne so te pesmi, nepriznane ... In vendar sem jaz že davno pričakoval nekaj takega! Ne ravno od Pavla Golja, temveč pričakoval sploh. Saj se je vse tisto, kar so gledale v pol preteklih dneh naša oči, tako vtisnilo v naš spomin, tako vsesalo v naše meso, da bi bilo naravnost čudno in skoro nenaravnovo, če bi ostalo brez včasih v našem slovstvu. Nedovom-

no, Golijevo zbirko je rodil vojni čas, pa če tudi skoro nikjer direktno ne izdaja tega. Te pesmi so odvzem onih strašnih dni, ko nam sonce res ni več sjalo ... Ko ni bilo nobenega unanja, nobene nade več, da bo še kdaj lepo na svetu ... Ko nas je davila zavest, da jo ni pravice, da ga ni usmiljenja na nebo, ne na zemlji ... Jaz sem pričakoval in neumilivo mi je bilo, da naši največji talenti še vedno molčijo. Da so molčali med vojsko, kdo bi se temu čudil! Takrat niti svoji beližnici nisi smeli zaupati svojih misli! Prevač je bilo kolov ob cesti in tudi vrvic in svinčenki, da je bilo v tsvrhe vedno dovolj na raznolago. Kogar ni mikal tisti

načrte. Njenemu primeru so sledile Nemčija, Francija, Jugoslavija, Bolgarija le v zelo malen obsegu in brez smotrenega načrta...

Zveza narodov se bavi že šest mesecov z vprašanjem ruskih beguncov. Njen cilj ni trenotna, marveč čim najpopolnejša pomoč.

Italija in anarhija.

Vsled vojne je po celem svetu moral globoko padla, v deželah zmagovalcev skoraj ravno tako kakor v deželah premagencev. Če sedimo na polom po slovstvu, ki ga imenujejo »ogledalo časa«, je brezvonomo v Franciji ljudska duša še najbolje ohranila svoje ravnoyesje. Nasprotno pa je, kakor meni nek francoski kritik, v Italiji napravila vojska in njen posledice najgloblje rane duševnemu stanju ljudstva. Nemčija je, kakor nam svedočijo njeni pisatelji, izšla iz viharja pijana predvsem jeze. Italija je pa no sklepnu miru postala plen nejedolje, jezo in zagrizenosti. To sicer niso tako nasilni občutki kakor jeza, a niso nič manj globoko zmedili narodovo zavest. Pisateli mlade italijanske generacije prihajajo eden za drugim in pripovedujejo občinstvu, kako jih je pri srcu. In na dnu je vedno ista stvar, isto razočaranje, ki ga kažejo.

Lani je izšel zanimiv laški roman, ki nam v svetli luči kaže socialni položaj v Italiji. Mladi pisatelj, Mario Puccini, — nima še 35 let — pravi o njem (Viva l'anarchia! Firenze, Bemporad, 1921): »Vojna ni prinesla italijanske enote, temveč je še bolj pomagala zmeniti naše misli. Nikdar nismo bili tako daleč od razumevanja našega pravega bistva in naših izgledov v bodočnost in to samo zaradi svetovnega požara,

Junak Puccinijevega romana je ubogi knjigar, ki potuje po celi Italiji in ponuja povsodi v nakun svojo izdajo laških klasikov. V Placenziji mu ponudi med drugim enemu odvetniku, enemu grofu in enemu prodajalcu sira, ki mu vsi odklonijo. Odvetnik mu pravi: »Čemu bi čital? Ali imam kakšen dobiček od tega, če se potrudim, da čitam.« Prodajalec sira ga zavrne na še bolj prizaten način. Grof pa, ki je bogat, ima strah pred knjigami, ker knjige silijo »misilita«. Sicer pa dovoljuje bogastvo vse krekejšo zabavo kot Knjige. »Bogatši imajo konje, avtomobile, in družabni krog, v katerem se potroši mnogo energije, da načravnost trati energijo.« Oprostiti se jim mora, da ne čital romanov.

Naš junak gre dalje v Bologno in ponudi tam svoje klasične na debelo tovaršu - knjigotržcu. Ta mu na zaničljivo odgovori: »Romani, to so knjige, ki se prodajajo! Seveda moralo imeti nester ovitek. Ni predstavila ženske! Kaj boste z vašimi klasiči!...«

Nekdo drugi mu pa svetuje, naj doda svoji zbirki velika pornografa Castija in Aretina, kajti Italija je večka in ljudi svinjarje. Obupan gre dalje in ponuja Leonardila in Foscola, a ljudje mu odgovarjajo: »Dajte Castija in Aretina!« Dotedaj je knjigar imel priliko videti samo moralno anarhijo, ko pa pride v Jakin, da se upozna tudi s politično anarhijo, ki razaja in triumfira. Znamenit profesor mu pravi: »Čemu naj služilo vaši klasiči? Če ima kdo danes hegemonijo, so to Rusi. Rusi so edini narod, ki je pokazal nogum zavreči

poprej takoj voljno jemala nase vse muke, vse bolečine in da so srca klela med tem, ko so mogoča usta še mehanično molitva šepatala, da so se dvigale pesti proti nebu tista naše v brezpojogni potroščini vzgojene žene in matere, da so se čuli dan in dan iz ust najponižnejših in najrevnješih bogokletni vzklidi: »Saj ga ni! Ker sicer bi moral sličati naše molitve!« — to je, kar preteče ... Kako medlo se duje, ako pojde naš pesnik:

»Ne dobrote, ne pravice
ni ved. In tudi Bog se nas ne usmilil!«

Clovek bi vzliknil: Kje si pesnik titan, da bi s srditostjo ognjenike bruhnil proti nebu strašno kletev ter tako dal izraza in duška gnev, ki je polnila izmučeno človeško dušo ... Kje si pesnik titan, da bi dvignil orlaško pest

— potem pa seveda zopet zdrknal na kolena pred Njim, ki je močnejši od tebe in priznal skesan: »No razumem, odpusti!«

Saj tako nekako se godi tudi naši pesniki:

»In zopet tavam, zopet Tebo iščem,
dobroto Twojo in skesan in tih
umiram brez tolažbe za svetilcem.«

Sam, da bi moral biti za moj okus to vse drugač povedano! Kajti tu ne gre za stvar posameznika! Želej bi, da bi se oglastil kdo, ki bi bil glasnik na vseh. Glasnik, klicar vesoljnega človeka!

(Konec prihodnjic.)

buržujsvo in ga vklentil v okove. In to je profesor, ki tako govori, vzgojevalec duš! »Uboga Italija,« si misli knjigar in gre dalje. pride v Umbrijo, na deželo in upa tam najti »ponosne kreposti rodu. Sreča kmetja, ki se sprehaja in ga naivno vpraša: »Zakaj pa ne delaš?« In seljak mu odvrne: »Čakam na revolucion.«

In tako spoznava vedno hujše stvari, a ko pride v Rim, vidi višek anarhije, kajti Rim ima samo eno stremljenje in to je: pričakovanje popolnega fizičnega uživanja. Rimljani so prišli iz skepticizma do nihilizma. —

To je slika sodobne Italije, kakor nam jo je naslikal Italijan.

(Po M. Muretu — B.)

Proletarski glasovi o obnovi Evrope.

Y Rimu se vrši mednarodni kongres sindikatov. Dne 22. t. m. je bila v razgravi gospodarska obnova Evrope.

Poročal je podpredsednik Zvezde Jouhaux (Francoz). Uvodoma je naglašal, da ako Evropa ne izpremire svoje gospodarske politike, se povrne v žalostno srednjeevropsko bedo, katera se že razširja med vse narode, med one z visoko in one z nizko valuto, med premagance in med zmagovalce. Bedastoč je, ako se dela nacionalistična gospodarska politika. Vlade ne poslušajo glasov mas, ki zahtevajo politiko človečanstva. V Genovi se samo ječljaj izgovarja resnice, katere bi morale z nova razveseliti narode. Med tem pa čakajo v senči kapitalisti in finančniki. Iščoč dobitčka, ki naj ga jim da genovska konferenca. Razpravljajo se politična vprašanja, za njimi pa hrepene vsi, da bi se polastili petrolejskih vrelcev. Sedaj smo na tem, da gre menda doba premoga v koncu, zato pa se vsi ozirajo na Rusijo, ki ima bogate petrolejske vrelce. Kaj se stori v Genovi? Ali se reši kak problem? Nikar se ne varajmo! To bo samo pričetek, ki pušča odprtoto pot mednarodnemu proletariatu, ki bo moral nadaljevati svoje delo, da pride svet do pravega pomirjenja. To pomirjenje zahteva, da morajo izginiti partikularistični interes in da zavladava samo splošen interes proletariata. Bistven pozor za to so surovine, ki ne smelo biti monopol nikakega posameznika. Kriterij mednarodnih kreditov je sprejemljiv, ali ne sme biti mednarodni konzorcij plutokratov, marveč načrt svobodne volje narodov pod njihovo kontrolo. Mednarodni krediti imajo služiti v to, da se pospeši koristno delo, ne pa da se zvišujejo dobitčki kapitalizma. Jouhaux naglaša končno potrebo solidarnosti vseh narodov v svrhu, da se izloči vsaka hegemonija. Prvi pogoj miru pa je izločitev vojne in pa razročenje.

Leipart (Nemeč) izvaja, da je nemški delavec prepričan, da so žalostne razmere v srednjeevropskih deželah, t. j. nezaposlenost, beda, padanje valute, posledica antantne politike, ki zasledjuje protiproletarske cilje. Nemške delavske mase protestirajo proti nespametni politiki ščevanja, ki se je vodila doslej. Pobja legend, da vlada v Nemčiji blagostanje in da ni nezaposlenosti. Že že dobi kaka kategorija oseb, ki si privoščijo luksus vsled svojega obogatjenja tekom vojne, ali ogromni del prebivalstva tripi. Nemški delavci zaslužijo manj nego delavci drugih narodov, njihove mezde so znatno manjše od mezd iz leta 1914. Pobija tudi legend, da nemška industrija procvita in da ima ogromna narocišča. Resnica pa je, da je pomanjkanje surovin povzročilo večjo krizo. Ako nemška industrija hoča živeti, je potreba, da si pridobi izvoz in inozemstvo, tudi vsled obveznosti, ki jih nalagajo Nemčiji reparacije, katere je mogoče plačati samo po tej poti. Gledate reparacijski omenja Leipart, da ena milijarda zlata predstavlja delo jednega milijona nemških delavcev za eno leto. Želi za bodočnost politike, ki bi mogla več doseči za delavske sloje vsega sveta.

Ben Turner (Anglež) naznana, da govori imenom 6.600.000 delavcev, organiziranih v »Trade Union«. Danes vidimo »debacle« sedanje politike. Ako hočemo priti do ugodnih uspehov, mora nas navajati demokratični duh. Nemški delavci se nahajajo v odnosnih delavcev preteklega stoletja. Mi moramo pomagati nemškim delavcem. Sicer pa žive premaganci in zmagovalci v obupnih razmerah. Na Angleškem je nad dva milijona nezaposlenih. To so rezultati povojsne politike. Govornik se izreka za demokratizem in se izjavila za odločnega nasprotnika diktature kapitalizma, kakor tudi

diktature proletariata. Bodočnost in rešitev naroda se nahaja izključno v mednarodni demokraciji.

Buozzi (Italijan) se pridružuje izvajanjem predgovornikov glede pobiranja narodnega stališča in pravi, da se nahaja Italija, čeprav je zmagovalka, v onih odnosih, pod katerimi ječijo premagane dežele. Miniamo surovin, imamo pa delavske silo. Mi z miro nismo pridobili surovin in industrijska kriza nam zadržuje uporabljanie delavske moči. Imamo danes nad 1 milijon nezaposlenih in pol mil. napol zaposlenih. Italija potrebuje resne mednarodne politike. Konferenca v Genovi bi se moralna baviti s carinskimi vprašanji, ali mnoge države so se tostvarno že prej zavezale in sploh vladata v vsej Evropi politika, ki stremi po zvišanju carinskih tarifov v veliko škodo svetovnega gospodarskega delovanja. Sledi vprašanje vojnih dolgov. Ni mogoč zopetni pričetek gospodarskega delovanja, ne da bi se odpustili medsebojni dolgori. Italija, Belgija in Francija morajo iskati milijone pri

Nemčiji, da bi plačale doluze, ki so jih doble od Amerike in Angleške. Monopol glede surovin je v rokah par dežel. Treba torej, da proletarci vplivajo na svoje lastne vlade tozadne v že označenem smislu.

Madson (Šved) slika situacijo v svoji deželi. Na Danskem je 49 % delavcev nezaposlenih. Na Švedskem dela tretjina organiziranih delavcev. Na Norveškem je polozaj ugodnejši. Dokler ostane situacija taka, kakor je, t. j. dokler bomo imeli dežele z nizko in visoko valuto, bo nemogoča obnova uspešnega predvojnega dela.

Altobelli govori imenom kmetiske zveze, izvajajoč, da se je v času vojne razlagalo kmetom, da se bore za obrambo domovine, danes pa jih trpičijo vsi. Zavzema se za splošno delavske organizacije, ki bo rodila dobre.

Končno je bila sprejeta resolucija, katero je pripravila mednarodna sindikalna konferenca za obnovo Evrope. Vsebina resolucije je razvidna iz navedenih govorov.

Gospodarski.

Dr Fran Bončina:

SE NEKAJ O RAZDELITVI AVSTRO-OGRSKIH DRŽAVNO-ZELEZNISKIH VOZIL.

I.

Gospod urednik! Zdi se mi, da ustrežem naši javnosti, ako k izvajanjem češkoslovaškega inž. Vlad. Ibla o razdelitvi avstro-ogrskih železniških parka, ki jih je Slovenski Narod priobčil v št. 88. in 90., dodam nekaj pripombe, da postane slika o tem vprašanju z ozirom na neke naše specijalne interese.

Moj češkoslovaški prijatelj je v splošnom dobro opisal težavno delo in težko, s čimer se ima boriti Reparacijska Komisija. Vendar so sicer zanimiva izvajanja po mojih mislih v takšno pomankljiva, kolikor in ker navaja predvsem le tehnično stran zaprek.

Da traža delo te komisije tako dolgo, in da morda utegne še precej časa trajati, tega so po moji sodbi predvsem krivi oni, ki so štilizirali člen 318. St. Germaine, oziroma člen 301. Trianonske mirovne pogodb. Mogoče dobro vidim in sodim, ako trdim, da bi danes niti češkoslovaški eksport, če bi moral, že enkrat štilizirati imenovane člene, ne nasprotoval teritorialnemu principu z eventuelnimi malimi korekturami tehnične prirede in pa za služale, kjer bi posestno stanje vstvarjalo sorazmerno preveč kričajočo krivico. — Danes vidišmo, da so države, ki so bile v zaledju, ob polom naše na svojem teritoriju — v primeru z državami ob frontah — kvalitativno boljša železniška vozila, posebno stroje in osebne vozove, ki so odtehtala nekoliko zmanjšano kvantitetno. Da je prodrl teritorialni princip na mirovni konferenci, bilo bi nasledstvene države obvarovane škode, ki so jo v mednarodnem prometu utprele radi notorično kaotičnega stanja, ko so skupno uporabljale tovorne voze hibnih avstro-ogrskih državnih železnic. Dokler niso države v Portorose sprejele teritorialnega principa vsaj ex titulo possessoris — in to za tako dolgo, da reparacijska komisija izvrši svoje delo, — je vsaka država skušala na račun in na skodo svoje sosedne nagrabiti kolikor mogoče mnogo železniških voz. Radi tega so se vnevi večni prepriči med nasledstvenimi državami. Da, zgodilo se je celo, da je država ustavila ves mednarodni promet. In s tem je izsilila od sosedne povrnitev nekoliko stotin tovornih voz skupnega parka, ki jih ji ona drugač ni hoteli vrniti. Poteče so moralna cela tri leta, da je došlo do sporazuma v Portorose, čeprav so neke delegacije predlagale stvarno isto takoj v početku, ko je reparacijska komisija začela s svojim delovanjem. Da, mesece avgusta leta 1920. so se bili delegaci na Dunaju celo že sporazume. Toda sporazum ni stopil v veljavo, ker ga ena država ni hotela ratificirati, če da bi mogla biti oškodovana, ker bi dobila ex titulo possessionis mnogo manj vozil nego jih je mora posneli v svoječasno definitivno prisoditi reparacijski komisiji. Indirektna škoda, ki je bila s to odklonitvijo ratifikacije povzročena našemu gospodarstvu dotične države kakor tudi ostalih nasledstvenih držav, je bila brez dvoma in neprimerno več.

Mi moremo biti danes zadovoljni z vsebino mirovne pogodbe. Jugoslavija je dobila od bivše monarhije večinoma ozemlja, ki so bila tik ob, ali vsaj v bližini front. Material, ki je ob polom ostal v naših rokah, je bil nad 60 % neuporabljiv. — Znano je naši javnosti le predobro, s kakimi težavami se je borila in se je bori naša železniška uprava. Težava vseh težav pa vrhu tega tiči v tem glavnem nedostatu, da naša uprava ne razpolaga niti z lastnimi delavnicami, da popravi ta vozila. — Nadejam se, da dobimo potom reparacijske komisije kvantitativno dober material, in sicer ravno radi pomanjkanja delavnic. Iz tega istega razloga bomo zahtevali, da se nas danes zadovoljiti z vsebino mirovne pogodbe. Jugoslavija je dobila od bivše monarhije večinoma ozemlja, ki so bila tik ob, ali vsaj v bližini front. Material, ki je ob polom ostal v naših rokah, je bil nad 60 % neuporabljiv. — Znano je naši javnosti le predobro, s kakimi težavami se je borila in se je bori naša železniška uprava. Težava vseh težav pa vrhu tega tiči v tem glavnem nedostatu, da naša uprava ne razpolaga niti z lastnimi delavnicami, da popravi ta vozila. — Nadejam se, da dobimo potom reparacijske komisije kvantitativno dober material, in sicer ravno radi pomanjkanja delavnic. Iz tega istega razloga bomo zahtevali, da se nas danes zadovoljiti z vsebino mirovne pogodbe. Jugoslavija je dobila od bivše monarhije večinoma ozemlja, ki so bila tik ob, ali vsaj v bližini front. Material, ki je ob polom ostal v naših rokah, je bil nad 60 % neuporabljiv. — Znano je naši javnosti le predobro, s kakimi težavami se je borila in se je bori naša železniška uprava. Težava vseh težav pa vrhu tega tiči v tem glavnem nedostatu, da naša uprava ne razpolaga niti z lastnimi delavnicami, da popravi ta vozila. — Nadejam se, da dobimo potom reparacijske komisije kvantitativno dober material, in sicer ravno radi pomanjkanja delavnic. Iz tega istega razloga bomo zahtevali, da se nas danes zadovoljiti z vsebino mirovne pogodbe. Jugoslavija je dobila od bivše monarhije večinoma ozemlja, ki so bila tik ob, ali vsaj v bližini front. Material, ki je ob polom ostal v naših rokah, je bil nad 60 % neuporabljiv. — Znano je naši javnosti le predobro, s kakimi težavami se je borila in se je bori naša železniška uprava. Težava vseh težav pa vrhu tega tiči v tem glavnem nedostatu, da naša uprava ne razpolaga niti z lastnimi delavnicami, da popravi ta vozila. — Nadejam se, da dobimo potom reparacijske komisije kvantitativno dober material, in sicer ravno radi pomanjkanja delavnic. Iz tega istega razloga bomo zahtevali, da se nas danes zadovoljiti z vsebino mirovne pogodbe. Jugoslavija je dobila od bivše monarhije večinoma ozemlja, ki so bila tik ob, ali vsaj v bližini front. Material, ki je ob polom ostal v naših rokah, je bil nad 60 % neuporabljiv. — Znano je naši javnosti le predobro, s kakimi težavami se je borila in se je bori naša železniška uprava. Težava vseh težav pa vrhu tega tiči v tem glavnem nedostatu, da naša uprava ne razpolaga niti z lastnimi delavnicami, da popravi ta vozila. — Nadejam se, da dobimo potom reparacijske komisije kvantitativno dober material, in sicer ravno radi pomanjkanja delavnic. Iz tega istega razloga bomo zahtevali, da se nas danes zadovoljiti z vsebino mirov

Politične vesti.

= Seja načelstva Demokratske stranke se vrši v četrtek, dne 27. t. m. ob 15. popoldne v tajništvu Demokratske stranke, Narodni dom I.

= Radičevstvo v praksi. Osješki Jug poroča: Radičeveca Mijo Vampovac in M. Zadro, voditelja Radičeve seljake stranke v Gornjem Baziju ter junji pristaši Gjuro Matovič, Živko Vampovac in Gjuro Podravac so na divjaškični umorili z nožem kmeta Blaža Živkoviča, ki je bil vnet pristaši zagovornik narodnega edinstva ter s svojim delovanjem iztrgal mnogo kmetov iz Radičevih rok.

= General Vrangel in Romunija. Romunsko poslanstvo v Berlinu demontira Reuterjevo vest o nameravanim potovanju generala Vrangla v Bugarsko, kjer naj bi v slučaju konflikta z Rusijo sodeloval z romunsko vojsko. Poslanstvo izjavlja, da je ta vest iz jugoslovenskih virov in da je neresnična, ker ni romunska vlada v nobeni zvezi z generalom Vranglom.

= Belgijška sodba o angleški politiki. »Nation Belge« piše o zadnjih dogodkih v Genovi in obžaluje, da ne vedo Anglije resnični državniki. Ako bi bila Anglija v juliju 1914 tako močno nastopila, bi cesar Viljem II. ne napovedal tako lahkomiljenju vojne. Nemčija bi bila že tri leta razkosana, ako ne bi vladali Europe in predvsem Anglije sancija. Poljska bi bila močna, male obmejne države pa bi krotile komunistično Rusijo.

= Trezen francoski glas za sporazum z Nemčijo. Francoski senator de Monzie, ki je bilo določeno za poslanika v Berlinu, piše v »Eclairut«, da je proti vseki vojaški demonstraciji, ki more le škodovati in prav nič koristiti. Monzie pravi, da bi se moral staviti Nemcem naštopena vprašanja: Kaj nudite? Kakšna letna plačila? Kakšne garancije? S kakšno kontrolo? Kdaj? Hočete mir ali ne? Prenehati mora preprti za paragrafe in slične malenosti. Glavni urednik lista Buré je dodal članek opazko, da stoji redakcija sicer na drugem stališču, da pa kljub temu priobude njejeg članek.

= Italijanski politiki o genovski konferenci. Rimski dopisnik »Berliner Tageblatt« dr. Hans Barth se je razgovarjal z vodilnimi italijanskimi politiki o genovski konferenci. Poslane in glavni urednik Nittejevega glasila »Passe Francesco Ciccotti« je izjavil med drugim: Današnji francoski oblastniki s Poincarejem vred se zavedajo svoje zločinske skrivide na vojni in čutijo zato potrebo preprati svet, da so edino nemški imperialisti zakrivali vojno in da je treba obdati Nemčijo s sanitarnim kordonom, da se onemogoči nova vojna. Neumna je trditev, da je v Genovi prenovljeno razvajljivo in revizionistično vprašanje, ki je v nejasnejši zvezi z vprašanjem evropske obnove. Znani publicist in glavni urednik rimske »Tribune« Vincenzo Morello-Rastignac je izjavil, da se po njegovem mnenju ne sme pravči zaupati genovski konferenci. V Cannesu izdelani načrt za evropsko obnovo je postal vsled francoskega odporja in houloganske pogodbe brezpredmeten. Možje, ki naj bi v Genovi temu načrtu pridobili novo moč in avtoriteto, so isti, ki so sklicali pariški konferenco. In ti možejo so najbolj egoistični in nasilni, kar jih pozna diplomatska zgodovina. Poslane in zgodovinar Palamenghi Crispini ne una mnogo v konferenco, kati protinemški interesi, ki se povzročili vojno, živijo že vedno vključi uničenje nemške vojske in nemške trgovske organizacije, vključi opustošenju nemške producije in zasejivju nemške ekspanzije. Bivši šef italijanske vojaške misije v Berlenu general Bencivenga meni, da bodo v Genovi razmeli strašno resnico, da stoji vsa Evropa pred prenadem. Ta resnica bo odprla oči tudi onim narodom in politikantom, ki se vedno živijo v iluziji vojne pronašanje in sovraštva. Revizija versailleske mirovne pogodbe je v nujnem interesu celokupne Evrope. Voda italijanske klerikalne stranke don Sturzo je preprisan, da je vse odvisno od Anglike ozirimo od Lloyd Georgea. Tudi on meni, da se nikakor ne sme odlagati z ureditvijo reparacijskega vprašanja. Bivši minister in sedanji predsednik parlamentarne finančne komisije dr. Paratore je rekel, da je genovska konferenca prvi korak do sprozračuma med evropskimi narodi. Voda socialistične stranke poslanec Turati je omenil, da živi svet že vedno v nekakem umoholnem stanju ter je svetovno pisaniku, naj se informira pri njegovem parlamentarnem tovarishu dr. Cazzamaliju, ki je znan zdravnik umoholnih in cedra norišnice. Bivši minister senator Pietro Chimenti pa je izjavil, da so psihologični francoski pogoj ruskog tragedije, nemški moralni in materialni rezultati velika nevarnost za vso Evropo. Vsaka konferenca je razočaranje. Evropa mora delati v svrhu produkcije in plačila svojih dolgov. Nemčija se ne sme izročiti obnupu, kajti Evropi je že Rusija preveč.

= Francoske sanje o novi vojni. Temeno piše, da nomeni zvezca med Moskvo in Berlinom novo vojno, ki se bo pričela potem, ko si nahabi Nemčija muničijski in žleznički material v Rusiji. Daudet pa trdi: Vojna se prične v štirih mesecih, mogoče že v štirih tednih, ako Poincaro takoj ne sklice parlamenta, ki ga mora pooblaščiti za

energične odredbe. Nadalje piše »Action Française«: Nemčija tajno mobilizira, nemški generalni štab je nastanjen v nekem moskovskem hotelu, kjer je izdelal skupno s Trockijem ofenzivni načrt proti Poljski. Genovska konferenca je za Wittha in Rathenau samo sredstvo, da odvraca pozornost Evrope od preteče nevarnosti. Drugi listi poročajo, da so zbirajo nemške čete v ruhrske ozemlje in poljskem koridorju. »Liberte« poroča o resnem gibanju v saarskem ozemlju. Iz teh fantastičnih poročil je razvidno, v kakšnem duhu deluje francoska delegacija na pomirjevalne konferenci v Genovi.

= Vprašanje narodnostnih manjšin v Jugoslaviji. »Pokret« piše: Narodnostne manjšine v Vojvodini so prisilje z aktivnim političnim delom. Organizirajo se v politične stranke z velikimi in pretencioznimi strankarskimi programi, v katerih zahtevajo nojosegneže zasiguranje svojih pravic. Kdo prebere njihov program, mora mislit, da so narodnostne manjšine v Vojvodini izročene na milost in nemilost Jugoslovem in da so takoreč brez vseh pravic. Za take se smatrajo največ Nemci in Madžari. Ker so bili do prevrata politično, gospodrujoči narod, se sedaj ne morejo pomiriti ter se smatrajo za ponizanje v razumljenju. Romuni, ki jih je okoli 70.000, so sedaj že niso pokazali simptomov politično strankarske organizacije, ker še vedno upojujo na združitev z veliko Romunijo. Nemci in Madžari po vidovdanski ustanovitvi nimajo nobene razloga, da bi bili nezadovoljni in da bi se smatrali za državljanove drugega reda. Uživajo vse politične, gospodarske, socijalne in kulturne pravice kakor Jugosloveni. V tem oziru so popolnoma enakopravni, čeprav so v gotovih pravicah prikrajšani. To pa velja tudi za Jugoslovence z ozirom na naše sedanje notranje razmere. Kar zahtevajo narodnostne manjšine, tega v slovenskem nimači ni Jugosloveni. Zahteva po oblikovanju službenem nemškim in madžarskim jezikom, po restavraciji madžarskih uradnikov, ki jih je narod izgnal vsled nihovega absolutističnega vladanja in ki so po prevratu demonstrativno zanutili svoja mesta in vse druge podobne zahteve so popolnoma neesnovane in absurdne. Jugosloveni v Vojvodini niso smeli nad bivšim režimom niti misliti na kaj takega, kaj šele zahtevati. Sklicevanje Jugoslovenov v Vojvodini na državljanščino prava in na politično svobodo je imelo za posledico neznosne persekcije!

= Nemška žurnalistika in svetovni politični problemi. Od 14. do 21. maja se vrši v Goslaru zunanjenpolitični teden nemškega časopisa in sicer po iniciativi posebnega odbora, sestavljenega iz poslancev in novinarjev vseh političnih strank. Kakšenča pomena bo teden za zunanjenpolitično orientacijsko nemške žurnalistike, je razvidno iz imen predavateljev in vsebine predavanj. Med drugimi bodo predavalci: Dr. Bonn o angloškem državnem problemu, dr. Valentini o predpostavkah nemške zunanje politike, dr. Hoetsch o vzhodnem problemu, dr. Weutzsch o francoskih zunanjenpolitičnih tendenčah, dr. Herre v Ameriki in pacifičnem problemu, Herman Wendel o mali antanti, Ervin Barth o angleško-ruskom nasprotstvu v osrednji Aziji, dr. Schreiber o novem državnem sistemu in njegovi organizaciji. Vsi imenovani so uredniki za zunanjo politiko. Za stanovanje in prehrano v Goslaru bo skrbel državni tiskovni odbor za zunanjo politiko. Vse kakor v Jugoslaviji!

= Komunistični ekstremizem. Moskovska »Pravda« poroča o rezultatih zadnjega konгрesa boljeviške stranke, ki se je vršil v Moskvi. Na kongresu je bilo med drugim sklenjeno, da ima samo boljeviška stranka pravico do obstoja. Nobena druga stranka si ne more pridobiti te pravice. Nadalje se je sklenilo, da je komunistična diktatura neobhodno potrebna v dobi diktature proletariata. Novi člani se ne sprejemajo več v stranko. Vsi člani opozicije, t. i. delavške levice se izključijo iz boljeviške stranke. Izvzeti so samo Kolontajeva, Šlapnikova in Medvedova zaradi zasluga za boljeviške v prošlosti.

= Svetovni proletarski kongres. »Rote Fahne« poroča, da je eklektični odbor komunistične internacionalne ratificiralo pogodbino, sprejeti na zadnjem berlinskem socijalističnem kongresu. In da je imenoval svoje deležne v organizacijski komisiji za proletarski kongres, katerega se bodo udeležili zastopniki proletariata iz vseh držav. Obenem zahteva odbor, da se takol sestane organizacijska komisija, ki naj zavzame stališče napram položaju, ki je nastal v Osvnovi.

= Ruski monarhisti in Habsburgo. Berlinški ruski list »Na Kanunnici« poroča, da se je sklenilo bivši habsburški nadvojvoda Viljem pod ukrajinskim imenom Vasili Viščinjan z ruskiimi monarhisti za ukrajinski prestol. Baie je Viljem v Berlinu, kjer vodi pojava z raznimi ukrajinskimi strankami. Rezultat teh pojavjanj je baie na pogodbah s Petljurinovimi pristaši. Petljura je priznal bivšega habsburškega nadvojvoda za ukrajinskega monarha.

= Beg madžarskega vohuna. Nedavno so v Somboru prišeli madžarski oficirji János Nokoša, pri katerem so našli dokumente, iz katerih je razvidno, da je bil poslan kot vohun v Jugoslavijo. V svrhu nadaljnje preiskave je naša policija ekskortirala v Novi Sad, toda premeteni vohun je med ekskorto pohegnil neznamo kam. Listi zahtevajo ostro kazen za policijsko ornatno, ki tako slabo izpoljuje svoje dolžnosti.

Pogajanja med jugoslov. in italijanskimi delegati prekinjena.

Pašič zavrnil vse italijanske predloge.

— Genova, 26. aprila. (Izvirno.)

Jugoslovenski zunanjški minister Ninčić je razlagal zadnje dni italijanskim novinarjem, da poteka pogajanja zelo iskreno in odkrito, da je prva faza pogajanj ugodno zaključena in da bo druga faza jako kratka, konča pa se gotovo z uspehom, ki bo zadovoljil obe stranki in pokazal Evropi, kako se imajo države sporazumi med seboj. Ko je Ninčić še dostavljal, da bo jugoslovensko-italijanski sporazum soliden kamen v veliki zgradi genovske konference — je pa prišlo iz Beograda poročilo, da jugoslovenska vlada stoji trdno na stališču integralne izvedbe rapalske pogodbe in zahteva izbranitev tretje zone. Pašič je označil italijanske predloge za poskus revizije rapalske pogodbe in jih odbil. Vsled tega so razgovori med Jugosloveni in Italijani prekinjeni. Vrše se le slučajni pogovori brez vsakega službenega značaja.

Italijani so zahtevali za Zaderzo okoli mesta s posebnim carinskim režimom, da se olaišajo gospodarski odnosi med mestom in okolico. Za Reko so predlagali italijansko-jugoslovensko-reški konsorcij in oddaja vzhodnega pomoča, ki ima na napisu priloženem rapalski pogodbni, pripadati Jugoslaviji, v njejem Reki za daljšo dobo. Italijani so naglašali, da je izročitev onega pomoča med Barošem in reškim pristaniščem v nasprotiu s členom 4. rapalske pogodbe.

NINČIĆEVA KONFERENCA Z ITALIJANSKIM VOJNIM MINISTROM.

— Santa Margherita, 25. aprila (Izv.) Zunanjški minister dr. Ninčić je včeraj tukaj dalj časa konferiral z italijanskim vojnim ministrom.

Ljubljana, 26. aprila.

Nam Slovencem v borbah za svoboščino zvesti in iskreni prijatelj, neustrešeni revolucionar v oddeljilni, željajoči vse v slovenskem narodnem življenju, pred napisom in zakrinkanim verstvom daje prednost živi in resnični veri!

Med viharnim ploskanjem pa je predavatelj izrekel besede »Živelj svoboščino v veliko kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev. Naj živi svobodna, junačka Jugoslavija za srečo in svoboščino naroda!«

S posebnim povidkom je senator Klofač kratko omenil program narodno-socialne stranke na Češkem: »Naša stranka stoji za našim velikim in slavnim Masarykom. Masaryk je naš program. Mi v Vi stojimo še pred velikimi nalogami v borbi proti ekonomski in kulturni reakciji!«

Odklanjanje v stranki vsako demagoško politiko, pozivajoč slovensko somišljene, da se v lepem številu neneže jubilejne slavnosti narodnosocijalistične stranke v Pragi meseca julija, ko češki narodni socialisti praznujejo 25. letnico svojega obstoja, je senator Vaclav Klofač zaključil svoj govor:

»Imamo interes, da ste najmočnejša država, in Vaš je interes, da je naša država močna. Jaz sem srečen, da sem kot vojni minister mogel izdelati zvezo med Jugoslavijo in Češkoslovensko. Želimo si miru, nočemo vojne, toda imeti moramo garančije za napredok. Na sokolskem zletu v avgustu na svidjenje!«

Auditorij je navdušeno ploskal govorovnikovim izvajanjem. V imenu NSS je g. Juvan dal slovesno obljubo, da se bodo slovenski narodni socialisti ravnavali po njegovih navodilih. (Bomo vidi! Ured.) Govorila sta dalje poslanci Anton Brandner in g. dr. Otakar Rybař. Brandner ni uspel s svojimi, logično nedosedlimi izvajanjimi. Govoril je o vsem mogočem, tako, da je njegov govor bil v ostri disonanci z izvajanjem senatorja Klofača. Nasprotno je skoval dr. O. Rybař popraviti mučni vtip Brandtnerevega govora in je bil za vasko pošteno sodelovanje s strankami, ki delujejo v interesu države.

Predavanja senatorja Klofača se je udeležilo okoli 500 oseb.

ZANIMANJE BEOGRADSKIH KROGOV ZA SUŠTERŠICEVO BROŠURO.

— Beograd, 22. aprila (Izv.) Beogradski listi so zadnje dneve priobčili daljše ali krajše izvlečke iz dr. Susteršiceve brošure. V političnih in parlamentarnih krogih vlada za dr. Šusteršico razkritja veliko zanimanje. Splošno naglašajo, da se ravno iz to izvajanja in drestično odražava vse jezikovne pravice in slavnostni odnosi.

Anton Brandner in g. dr. Otakar Rybař. Brandner ni uspel s svojimi, logično nedosedlimi izvajanjimi. Govoril je o vsem mogočem, tako, da je njegov govor bil v ostri disonanci z izvajanjem senatorja Klofača. Nasprotno je skoval dr. O. Rybař popraviti mučni vtip Brandtnerevega govora in je bil za vasko pošteno sodelovanje s strankami, ki delujejo v interesu države.

Predavanja senatorja Klofača se je udeležilo okoli 500 oseb.

Auditorij je navdušeno ploskal govorovnikovim izvajanjem. V imenu NSS je g. Juvan dal slovesno obljubo, da se bodo slovenski narodni socialisti ravnavali po njegovih navodilih. (Bomo vidi! Ured.) Govorila sta dalje poslanci Anton Brandner in g. dr. Otakar Rybař. Brandner ni uspel s svojimi, logično nedosedlimi izvajanjimi. Govoril je o vsem mogočem, tako, da je njegov govor bil v ostri disonanci z izvajanjem senatorja Klofača. Nasprotno je skoval dr. O. Rybař popraviti mučni vtip Brandtnerevega govora in je bil za vasko pošteno sodelovanje s strankami, ki delujejo v interesu države.

Predavanja senatorja Klofača se je udeležilo okoli 500 oseb.

AUDITORIJA ZECEVIĆ V NARODNI SKUPŠČINI.

— Beograd, 25. aprila (Izv.) Na včerajšnji seji narodne skupščine je bila izvoljena devetčlanska komisija, ki ima preiskati afero generala Žečevića. V komisijo so bili izvoljeni po d' Montovem proporcionalnem sistemuh 3 demokrat, 3 radikalci, 1 klerikal, 1 zemljoradnik in 1 socialist.

Pri glasovanju so prejeli radikalci 46 glasov, demokratice 45, klerikalci 17, zemljoradniki 16 in socialisti 15 glasov.

Julijska krajina.

— Boi za avtonomijo. Živahnja je bila seja deželne posvetovalne komisije v soboto 22. t. m., katere se je udeležilo tudi vseh pet naših poslancev. Po dolgi razpravi so briši do glasovanja o deželnih in občinskih avtonomijah. Bile so tri resolucije: prva proti avtonomijam, druga za avtonomijo, tretja resolucija pa je bila posredovalna, t. j. bila je v bistvu za uvedbo italijanskega občinskega zakona v avtonomističnem smislu. Uspeh glasovanja je zelo zanimiv. Protiatomomistična resolucija je bila odklonjena s 17 glasov, za resolucijo je bilo 10 glasov. Posredovalno resolucijo je sprejelo 11 in odklonilo 14 glasov. Avtonomistično resolucijo je sprejelo 11 in odklonilo 13 glasov. Tako so bili odklonjeni vsi trije dnevnici redi. V razpravi sta govorila tudi poslanca Wilfan in Šeček. Dr. Wilfan je naglašal, da Jug

O „Jugoslov. novinskem društvu“.

Precieli smo in priobčujemo to-le pismo: Poziv »Slobodne Tribune«, izhajajoče v Zagrebu, na vpisovanje delnic »Jugoslovenskog Novinskog Dioničarskog društva«, da je povoda večini slovenskih listov, da so smatrali osnivanje tega društva kakor osnivanje nove politične stranke ter da so si vsak po svoje vstvarjali iz te predpostavke razne zaključke, ker sem omenjeni poziv sopodpisal, kar ti slovenski listi podarjajo in ker ni res, da osnivanje omenjenega delničkega društva znači tudi osnivanje nove politične stranke, marveč ima to društvo v prvi vrsti služil izdajalcu »Slobodne Tribune«, prosim to slavno uredništvo, da blegovoli vzeti na znanje ter objaviti načrt političnega programa »Slobodne Tribune«, ki se glasi:

»V ogroženih političnih borbi med hrvatskim in srbskim ekskluzivizmom, in težki politični atmosferi, polno šovinistično-plemenskih navskršljiv in sporov, nastopa »Slobodna Tribuna« odprto, jasno in smelo po srednjih poti – edini poti Iskrenega spoznamenja med bratkslimi plemenami našega jugoslovenskega naroda.«

Od svojega začetka vstopila je »Slobodna Tribuna« v borbo med dvema političnima ekstremitetoma, v kateri borbi se nahaja tudi danes. Plemenkski ekskluzivizem, proti katerim se ona upira, skuša »Slobodna Tribuna« pobijati v njihovi genizi s tem, da verno slika pravo ozadie in neposredne vzhode, ki so dovedeli do današnje narodne, moralne, socialne in gospodarske krize v življenju našega naroda in države, ter da bi v izdelju podlogo za izhod iz te krize.

»Slobodna Tribuna« ni bila, ni in ne bo v službi nobene stranke, podpira pa vse akcije in vse grupe, ki so v stanu, da urejajo našo državo, društveno in gospodarsko življenje na teh temeljih:«

Edinstvo naroda potom razvijanja jugoslovenske narodne zavesti in sprejetja jugoslovenskega imena za narod in državo.

Edinstvo in nerazdeljivost jugoslovenske države, brez hegemonij in brez separacizma, centralno vodenje in reprezentiranje, a decentralistično organiziranje v manjem številu večjih autonomnih pokrajin, s posebnimi krajevnimi narodnimi predstavniki.

Reševanje odnosov in sporov med plemenami (posebno hrvatsko – srbskega odnosa) in raznimi kralji potom sporazuma in narodne samoodločbe v okviru edinstva in države. Duhovno učinkovite naših plemen, kakor predpogolj ureditve današnje krize v narodnem in socialnem življenu našega naroda. Socialne predpravice naj zamenja socialna pravica, razredno nepopustljivost socialno sodelovanje; reforme v pravcu socializacije naj preprečijo revolucion, delo in red anarhijo: vzroka v prosveta naj vspodbujajo široke narodne sloje za prevzetje vladanja in ustvarjanja novega društva in reda v društvu.

Sodelovanje in solidarnost zavednih kmetovalcev, mehaničnih delavcev in duševnih produktivnih delavcev naj zbliza mesta in vasi, delo in duh: odpravilo naj se stari in uvedejo novi elementi, mentalitete in metode v naši politično, socialno in gospodarsko življenje.

Onemogočevanje protekcionizma, kongruenčne in političnega nasilja v notranji politiki, a imperializma, militarizma in nadnosi v zunanjih politiki; depolitizacija upravne in gospodarske politike in uvaljanje sposobnosti, kakor edinega kriterija v upravi, a princip javnosti v diplomaciji.

V zunanjih politiki stalno aktivno uveljavljanje, a resnično miroljubje: grajanje bloka in zvezne malih demokratskih podonavsko – balkanskih narodov s prislonom na severno Slovanstvo.

Na tem temelju je mogoča konsolidacija našega narodnega in državnega življenja, a »Slobona Tribuna«, kakor govorica svobodnih duhov bo sledila brez predrazsodkov, pisala brez žolča, izgibala se osebnu, a držala stvaren govor.

Nadejajo se, da slavno uredništvo ugodno gornji prednji, zahvaljujem se vnaprej na uslužnosti ter heležim

z odličnim spoštovanjem

V Ljubljani, 26. aprila 1922.

Dr. Gustav Gregorin.

Društvene vesti.

– Odbor »Kluba Primorsk« je na svoji zadnji seji soglasno klenil, da bo deli skozl leta dni ves svoj čisti dobitek, ki si ga bo pridobil s prirejanjem veselic in zabav, z novo snuočo, se idealno in prekoristno ustanovo »Dečjim domom«. Ta ustanova, ki ni le zelo visokega kulturnega pomena, ampak bo gotovo vrgala dobre Jugoslove, zaslubi vsestranskega podprtja. V to svrhu obraša se odbor »Kluba Primorsk« na vsa narodna društva in na vsakega Jugoslovena z željo, da bi našel mnogo posnemovalcev.

– »Udruženje jugoslovenskih inženirjev in arhitektov, sekcijska Ljubljanska skupščina izrednih občnih zbor, ki se vrši v poslednjem, dne 8. maja t. l. ob 20. v dvorani mestnega magistrata v Ljubljani. Dnevnim red: 1. Razvoj tehničke fakultete v Ljubljani, 2. Glavna skupščina Udruženja v Šentjanu, 3. Slučajnost. Odbor.

– Slovenska organizacija vojnih invalidov, poverjenštvo v Celju je sklicala za nedeljo dne 23. t. m. v Celle protestno zborovanje, ki je ob ogromni udeležbi nesrečnih vojnih žrtv poteklo stvarno in mirno. Izčrpni referat invalida Krušnika iz Ljubljane je kazal na veliko bedo, v kateri se nahajalo invalidi ter vdove, ker se jim ne izplača že Italijanska podpora pravocasno. Protestovalo se je tudi proti ukinitvi invalidskih domov. Invalidske likvidacije in reducirjanju uradnikov-invalidov. Naglašalo se je, da je invalidska organizacija proti temu, da bi invalidi beratci. Ker pa morajo deloma ne-
vzeti, »Socilne svetne razprave. Si se izloči v

zmožni in brez vsakih sredstev naravnost poginiti, je dolžnost moderne države, da pusti svoje vojne žrtve vsaj živeti. Invalidski davek ji nudi sredstva, da more svojo nalogu vršiti. Sprejete so se tozadne rezolucije in se odposlate na centralno organizacijo.

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama.

Sreda, dne 26. aprila 1922: Otok in Struga. Proslava 70letnice dr. Ivana Tavčarja. Slavnostna predstava. Izven. Četrtek, 27. aprila: Hamlet. Izven. Petek, 28. aprila: Revizor. Dijaška predstava. Znižane cene. Začetek ob 3. po-poldne. Izven.

Opera.

Sreda, 26. aprila: Luisa. C. Četrtek, 27. aprila: Hoffmannove pripovedke. Gostovanje ge. Vesel-Pola iz Zagreba. B. Petek, 28. aprila: Werther. A. Sobota, 29. aprila: Bajala. D. Nedelja, 30. aprila: Faust. Izven.

★

— Proslava 70 letnico dr. Iv. Tavčarja v gledališču Danes, v sredo, se uprizori Ig. Boršnikova dramatizacija dr. Iv. Tavčarjeve novele »Otok in Struga« (Tavčarjeve povesti, II. zvezek). Dejanje se godi blizu Novega mesta na gradovih Otoku in Strugi. Prvič se je uprizorila Boršnikova dramatizacija dne 1. januarja 1894 ter je igral Konstantin pokl. Boršnik. Serafinoga Boršnikova in Lucija gd. Slaveva. Kasneje se je igrala še enkrat ter je imel pok. Verovšek s svojim Iglo velik uspeh. Poleg Boršnikove dramatizacije se je uprizorila še druga dramatizacija, ki pa se ni držala.

— Večer baleta in klasične ritmike priredi v pondeljek, 1. maja t. l. v opernem gledališču slovenska plesalka Lydia Wisiaškova. Prireditve obeta biti zelo zanimiva, ker je prvka na naša domačinka kot plesalka nastopa v popolnoma samostolnem večeru. Opaziramo naše sl. občinstvo na to izredno prireditve, ki se vrši samo enkrat. Na programu so: Chopin, Delibes, Dvořák, Gounod, Grieg itd. Na klavirju spremlja kapelnik g. A. Balatka. Predproda vstopnic pri gled. blagajni.

— Krst pri Savici — opera. Poroka, da je v Mariboru skladatelj Osterer, ki je po imenu še nepoznan, učelal opero v treji dejanosti »Krst pri Savici«. Čemu dočasnilo, da je Osterer enočni studi sam instrumental. Krst pri Savici — opera. Je izročil balet mariborskega gledališča. Marijan Kogoj v Ljubljani pa komponira istočno opero — Krst pri Savici. Tako dobimo dve operi istega dejanja.

— Krst pri Savici — opera. Poroka, da je v Mariboru skladatelj Osterer, ki je po imenu še nepoznan, učelal opero v treji dejanosti »Krst pri Savici«. Čemu dočasnilo, da je Osterer enočni studi sam instrumental. Krst pri Savici — opera. Je izročil balet mariborskega gledališča. Marijan Kogoj v Ljubljani pa komponira istočno opero — Krst pri Savici. Tako dobimo dve operi istega dejanja.

— Krst pri Savici — opera. Poroka, da je v Mariboru skladatelj Osterer, ki je po imenu še nepoznan, učelal opero v treji dejanosti »Krst pri Savici«. Čemu dočasnilo, da je Osterer enočni studi sam instrumental. Krst pri Savici — opera. Je izročil balet mariborskega gledališča. Marijan Kogoj v Ljubljani pa komponira istočno opero — Krst pri Savici. Tako dobimo dve operi istega dejanja.

— Krst pri Savici — opera. Poroka, da je v Mariboru skladatelj Osterer, ki je po imenu še nepoznan, učelal opero v treji dejanosti »Krst pri Savici«. Čemu dočasnilo, da je Osterer enočni studi sam instrumental. Krst pri Savici — opera. Je izročil balet mariborskega gledališča. Marijan Kogoj v Ljubljani pa komponira istočno opero — Krst pri Savici. Tako dobimo dve operi istega dejanja.

— Krst pri Savici — opera. Poroka, da je v Mariboru skladatelj Osterer, ki je po imenu še nepoznan, učelal opero v treji dejanosti »Krst pri Savici«. Čemu dočasnilo, da je Osterer enočni studi sam instrumental. Krst pri Savici — opera. Je izročil balet mariborskega gledališča. Marijan Kogoj v Ljubljani pa komponira istočno opero — Krst pri Savici. Tako dobimo dve operi istega dejanja.

— Krst pri Savici — opera. Poroka, da je v Mariboru skladatelj Osterer, ki je po imenu še nepoznan, učelal opero v treji dejanosti »Krst pri Savici«. Čemu dočasnilo, da je Osterer enočni studi sam instrumental. Krst pri Savici — opera. Je izročil balet mariborskega gledališča. Marijan Kogoj v Ljubljani pa komponira istočno opero — Krst pri Savici. Tako dobimo dve operi istega dejanja.

— Krst pri Savici — opera. Poroka, da je v Mariboru skladatelj Osterer, ki je po imenu še nepoznan, učelal opero v treji dejanosti »Krst pri Savici«. Čemu dočasnilo, da je Osterer enočni studi sam instrumental. Krst pri Savici — opera. Je izročil balet mariborskega gledališča. Marijan Kogoj v Ljubljani pa komponira istočno opero — Krst pri Savici. Tako dobimo dve operi istega dejanja.

— Krst pri Savici — opera. Poroka, da je v Mariboru skladatelj Osterer, ki je po imenu še nepoznan, učelal opero v treji dejanosti »Krst pri Savici«. Čemu dočasnilo, da je Osterer enočni studi sam instrumental. Krst pri Savici — opera. Je izročil balet mariborskega gledališča. Marijan Kogoj v Ljubljani pa komponira istočno opero — Krst pri Savici. Tako dobimo dve operi istega dejanja.

— Krst pri Savici — opera. Poroka, da je v Mariboru skladatelj Osterer, ki je po imenu še nepoznan, učelal opero v treji dejanosti »Krst pri Savici«. Čemu dočasnilo, da je Osterer enočni studi sam instrumental. Krst pri Savici — opera. Je izročil balet mariborskega gledališča. Marijan Kogoj v Ljubljani pa komponira istočno opero — Krst pri Savici. Tako dobimo dve operi istega dejanja.

— Krst pri Savici — opera. Poroka, da je v Mariboru skladatelj Osterer, ki je po imenu še nepoznan, učelal opero v treji dejanosti »Krst pri Savici«. Čemu dočasnilo, da je Osterer enočni studi sam instrumental. Krst pri Savici — opera. Je izročil balet mariborskega gledališča. Marijan Kogoj v Ljubljani pa komponira istočno opero — Krst pri Savici. Tako dobimo dve operi istega dejanja.

— Krst pri Savici — opera. Poroka, da je v Mariboru skladatelj Osterer, ki je po imenu še nepoznan, učelal opero v treji dejanosti »Krst pri Savici«. Čemu dočasnilo, da je Osterer enočni studi sam instrumental. Krst pri Savici — opera. Je izročil balet mariborskega gledališča. Marijan Kogoj v Ljubljani pa komponira istočno opero — Krst pri Savici. Tako dobimo dve operi istega dejanja.

— Krst pri Savici — opera. Poroka, da je v Mariboru skladatelj Osterer, ki je po imenu še nepoznan, učelal opero v treji dejanosti »Krst pri Savici«. Čemu dočasnilo, da je Osterer enočni studi sam instrumental. Krst pri Savici — opera. Je izročil balet mariborskega gledališča. Marijan Kogoj v Ljubljani pa komponira istočno opero — Krst pri Savici. Tako dobimo dve operi istega dejanja.

— Krst pri Savici — opera. Poroka, da je v Mariboru skladatelj Osterer, ki je po imenu še nepoznan, učelal opero v treji dejanosti »Krst pri Savici«. Čemu dočasnilo, da je Osterer enočni studi sam instrumental. Krst pri Savici — opera. Je izročil balet mariborskega gledališča. Marijan Kogoj v Ljubljani pa komponira istočno opero — Krst pri Savici. Tako dobimo dve operi istega dejanja.

— Krst pri Savici — opera. Poroka, da je v Mariboru skladatelj Osterer, ki je po imenu še nepoznan, učelal opero v treji dejanosti »Krst pri Savici«. Čemu dočasnilo, da je Osterer enočni studi sam instrumental. Krst pri Savici — opera. Je izročil balet mariborskega gledališča. Marijan Kogoj v Ljubljani pa komponira istočno opero — Krst pri Savici. Tako dobimo dve operi istega dejanja.

— Krst pri Savici — opera. Poroka, da je v Mariboru skladatelj Osterer, ki je po imenu še nepoznan, učelal opero v treji dejanosti »Krst pri Savici«. Čemu dočasnilo, da je Osterer enočni studi sam instrumental. Krst pri Savici — opera. Je izročil balet mariborskega gledališča. Marijan Kogoj v Ljubljani pa komponira istočno opero — Krst pri Savici. Tako dobimo dve operi istega dejanja.

— Krst pri Savici — opera. Poroka, da je v Mariboru skladatelj Osterer, ki je po imenu še nepoznan, učelal opero v treji dejanosti »Krst pri Savici«. Čemu dočasnilo, da je Osterer enočni studi sam instrumental. Krst pri Savici — opera. Je izročil balet mariborskega gledališča. Marijan Kogoj v Ljubljani pa komponira istočno opero — Krst pri Savici. Tako dobimo dve operi istega dejanja.

— Krst pri Savici — opera. Poroka, da je v Mariboru skladatelj Osterer, ki je po imenu še nepoznan, učelal opero v treji dejanosti »Krst pri Savici«. Čemu dočasnilo, da je Osterer enočni studi sam instrumental. Krst pri Savici — opera. Je izročil balet mariborskega gledališča. Marijan Kogoj v Ljubljani pa komponira istočno opero — Krst pri Savici. Tako dobimo dve operi istega dejanja.

— Krst pri Savici — opera. Poroka, da je v Mariboru skladatelj Osterer, ki je po imenu še nepoznan, učelal opero v treji dejanosti »Krst pri Savici«. Čemu dočasnilo, da je Osterer enočni studi sam instrumental. Krst pri Savici — opera. Je izročil balet mariborskega gledališča. Marijan Kogoj v Ljubljani pa komponira istočno opero — Krst pri Savici. Tako dobimo dve operi istega dejanja.

— Krst pri Savici — opera. Poroka, da je v Mariboru skladatelj Osterer, ki je po imenu še nepoznan, učelal opero v treji dejanosti »Krst pri Savici«. Čemu dočasnilo, da je Osterer enočni studi sam instrumental. Krst pri Savici — opera. Je izročil balet mariborskega gledališča. Marijan Kogoj v Ljubljani pa komponira istočno opero — Krst pri Savici. Tako dobimo dve operi istega dejanja.

— Krst pri Savici — opera. Poroka, da je v Mariboru skladatelj Osterer, ki je po imenu še nepoznan, učelal opero v treji dejanosti »Krst pri Savici«. Čemu dočasnilo, da je Osterer enočni studi sam instrumental. Krst pri Savici — opera. Je izročil balet mariborskega gledališča. Marijan Kogoj v Ljubljani pa komponira istočno opero — Krst pri Savici. Tako dobimo dve operi istega dejanja.

— Krst pri Savici — opera. Poroka, da je v Mariboru skladatelj Osterer, ki je po imenu še nepoznan, učelal opero v treji dejanosti »Krst pri Savici«. Čemu dočasnilo, da je Osterer enočni studi sam instrumental. Krst pri Savici — opera. Je izročil balet mariborskega gledališča. Marijan Kogoj v Ljubljani pa komponira istočno opero — Krst pri Savici. Tako dobimo dve oper

primerni odškodnini, če temu ne nasprotojuje prometni časi avtomobilskih vozov. Nikakor pa se ne more od poštne uprave zahtevati, da bi plačevala podjetnike edino radi potniškega prometa. Dopisnik članka »Poštni promet iz Novega mesta v Krško v št. 85. Slov. Naroda, pa naj nam navede konkretno slučaj zamud in priloži v to svrhu ovitek zakasnelo došilj posiljki, da preščemo zadevo in morebitna nedostatke odpravimo.

Z Rakeka nam poročajo, da je ravnatljstvo Južne železnice suspendiralo tamkajšnjega uradnika Janka Pipana.

Mestna branilnica ljubljanska v po-nedeljek, dne 1. maja ne uradi.

Sestanek za nabavo sokolskih krovjev se vrši v petek, 28. t. m. v savezni pisarni. Kdor želi krol, naj se zanesljivo udeleži tega sestanka.

Jugoslovenska V. umetniška razstava o prilici kraljeve poroke v Beogradu. Strokovno udruženje jugoslovenskih oblikovalcev umetnikov, vabi vse umetnike, ki so zanimajo za to razstavo, na sestanek, ki se vrši v petek 28. t. m. ob pol 8. uri v restavraciji Union.

Kako je to? Pišejo nam: V nekaterih drogerijah stane film velikosti 6krat 9 miličnega nego 30 Din, dočim stane isti film v drogeriji Kanc samo 10 Din, da je iste kakovosti. Odokd ta razlika?

Profesor Wahrmund v Splitu. Znan profesor cerkevne prava Wahrmund, ki je svoječasno povzročil veliko senzacijo s svojimi predavanji na univerzi v Innsbrucku, se mudi iz zdravstvenih ozirov v Splitu.

Predureidev selske službe pri po-

sti Smarje-Sap. S 1. maja t. l. se preuredi pri pošttem uradu Smarje-Sap dostavljanje poštnih posilkov po selskem pismosluvju v sledilečih krajih: Paradiče, Podgorica, Gor. Slivnica, Mali Lipoglav, Vel. Lipoglav, Pance, Repše, Dolje, Reber in Plake.

Nesreča in nezgoda. Mestna uboga Marija Jugovic je v Skofjelški padla in si zlomila levo nogo. — Jožek Lovšin, Sletni sin kurijača v Kolinski tovarni si je pri igri zlomil desno nogo. — Marija Bizovičar Iz Vodmatova je rezala meso. Nož pa ji je spodelil in si je odrezala cel palec. — Ivana Vodenik iz Little je pri prekoračenju larka padla in se občutno poškodovala na desni koleno.

Pretepač živine. Vžitkar Ivan Debevc je peljal s konji les. Ker pa mu je šel konj prepočasi, je udrihal vedno in bitem nani. Konju to najbrž ni bilo po volji, skočil je v stan, pri čemer je Debevc, izgubivši ravnotežje padel z voza in si zlomil levo nogo.

Staro sovraštvo. Franc Glinšek ter brata Franc in Ivan Paznar iz Želimell so že dle časa v sovraštvo. Paznarjeva pa sta te dni dobila pončo Glinška na vasi in ga z nožem obdelavala toliko časa, da je obležal nezavesten. Prenešli so ga v bolnico.

Tatvina vožička. Postreščku Petru Jonzeti je bil z Resljeve ceste odpeljan vožiček, vreden 3000 K.

Predsednik pianosti. Ivan Kosnik in Josip Gerkman iz Turnic pri Kamniku sta se v gostilni v pijanosti stepila, pri čemer je dobil Kosnik občutne poškodbe po glavi. Prenešli je bil v bolnico.

Vlomi in tatvine. V stanovanje poselnice Ivane Grilc v Spodnji Lipljici je bilo 16. aprila ponovi vlomljeno in odnešeno razne oblike in perila v vrednosti 55.000 K. — V Rovtah so udrli neznan stolnici v trgovino Antona Kunca in odnesli za okoli 5000 K raznega špecerilskega blaga. — Mesarici Franciški de Tomi v Begunah pri Logatu je bilo ukradenih 6 enovljev in 2 telečki koži v vrednosti 10.000 K. — Jakobin Presenetnik iz Savelli sta bili ukradeni dve konjski opremi, vredni več tisoč krom.

Zepari na železnici. Med vožnjo Zidani most - Zagreb je bila posnetnik Ivanu Bartolu Iz Hrastnika izmaksnjena ura z veličino vredna 6000 K.

Gavele meso II. vrste K 24.—, I. vrste K 28.— se prodala od danes naprej na ljudski in prosti stolnici v Solskem drevoredu.

Cleav je dežnik? Na Šentperški

cesti je bil nalden len dežnik. Cleav je?

Lastnik ga dobi v našem uredništvu proti nemerni pristojbinai za sokolski zlet.

Turistička in sport.

Hanacka Slavia, Kromerž: Ilirija. Danes ob pol 6. uri se vrši na prostoru Ilirije mednarodna nogometna tekma med Hanacko Slavijo in Ilirijo. Slavijo smo označili že včeraj kot prvo-vrsten klub s tipično češko kombinacijsko igro. Izvrstna je posebno v vrbambi. V Splitu je igrala proti Hajduku 22. t. m. 0 : 1 in 23. t. m. četrtič tekom turneje po Jugoslaviji neodločno (2 : 2) - Ilirija igra proti Slaviji s kompletnim prvim moštrom, ki bo igralo 30. t. m. v Zagrebu kot reprezentant Zagrebane proti reprezentanci Zagreba.

Železničarski športni klub S. sak igra v nedeljo 30. t. m. v Ljubljani proti kombiniranemu moštvu Ilirije. 2. S. K. je prvak sisaške župe zagrebškega podsaveza. Porazil je lanskega pravaka Segestoc prošlo nedeljo s 5:0. Razen tega beleži nekaj dobrih rezultatov proti zagrebskim klubom ter ga je smatrati za enega najmočnejših klubov hrvatske province.

Tennis-šekta S. K. Ilirije objavila, da se vrši dne 28. t. m. ob 18. v prostorih Sportne zvezde, Narodni dom, sestanke vseh tennis-igralcov. Jako v žazen sestanke! Opozarja se, naj se udeleži sestanka vseh tennis-igralcov in bi se one, ki izostanejo, naknadno pri razdelitvi ur ne moglo več vpoštovati za to sezijo. Načelnik.

Tennis-šekta S. K. Ilirije objavila,

Konferenca v Genovi.

LLOYD GEORGE ZA SPORAZUM Z RUSIJO.

Kriza radi ruskega vprašanja. — Francoske grožnje. — Ultimat Rusiji! — Lloyd George za evropski mir.

— Genova, 26. aprila. (Izv.) Angleskim in ameriškim novinarjem je Lloyd George obširno očratal sedanji kritični položaj genovske konference. Lloyd George se je dotaknil tudi senzacionalnega govoru ministrskega predsednika Poincaréja. Lloyd George je priznal, da je situacija zelo težkoča, ker je bil govorjen brez predhodnega obvestila zaveznikov. Direktne govorne omenje genovske konference, razpravlja le o ukrepih zaveznikov in garancijah, da se izvedejo reparacije od strani Nemčije. Poincaré le navaja točke reparacij in sankcije. Resnica je tudi, da je Francija radu rusko-nemške pogodbe zelo nervozna. Ta pogodba je direktna posledica genovske konference po zatrdilu francoskega javnega mnenja. Lloyd George pa odklanja pogodbo francoskega časopisa in očitke, da skupa Anglia na genovski konferenci pogajanja z Rusijo v škodo Francije. Poležaj je res kritičen, poosten pa je tudi še po medsebojnem sumnjenju. Mi mislimo, da je treba Evropi vrniti mir in poskusiti, da vzpostavimo z Rusijo normalne odnose. Če se nam to ne posreči, nastanejo gotove težke posledice in ena takih posledic bi bila, da se Rusija vojaško zveže z Osmčijo proti vsemu zapadu Evrope. O novih konfliktih pa Anglia absolutno nenešesar vedeti. Načemo več sodelovati v evropski klavniči.

KRITIČNI POLOŽAJ.

— Genova, 25. aprila. (Izv.) Spor radi ruskega problema je še vedno v ospredju. Danes je poseben komite strokovnjakov v nenavzočnosti ruskih delegatov razpravljal o položaju, ki je nastal vsled incidenta na včerajšnji seji politične podkomisije.

Položaj je v splošnem kritičen. Nekateri so začeli dvomiti, da se dosežejo v ruskem vprašanju pozitivni rezultati. V krogih delegatov smatrajo, da bo genovska konferenca trajala še kakih 8 do 10 dni. Iz Genove pa je že zadnje dneve odpotovalo mnogo delegatov, novinarjev in poslovcev svetovnih listov, ker ne pričakujejo, da se na konferenci razvijejo še kake zanimivosti, oziroma da nastanejo važni momenti.

— Genova, 25. aprila. (Izv.) Po večerji je Lloyd George eno uro konferiral s francoskim delegatom Barthoujem. Konferenca je veljala določitvi programnih točk za nadaljnji potek konference.

— Genova, 25. aprila. (Izvirno.) Zadnji dogodki na konferenci, posebno na načelni spor v politični podkomisiji radi ureditve ruskega problema, so zapustili velike in globoke posledice, ki jih še ne moremo preceniti. Ceprav se je v zadnjih dneh od vseh strani zatrjevalo, da so vsi incidenti na konferenci popolnoma izravnani in odstranjeni, je to le formalno, atmosfera je še vedno prenasledena eksplozivnih snovi.

Klub kritičnemu položaju je večina še vedno na stališču, da se konferenca zaključi s pozitivnim rezultatom.

— Santa Margherita, 25. aprila. Kakor konstatirajo vsi svetovni listi, je stališče male antante na Poljske konferenci radi skupnega nastopa vedno solidnejše in trdnejše. Pariški »Temps« brez ovinkov priznava vso vlogo male antante. Vezi med malo antanto pa so vsak čas krenkeje, ker posamezne delegacije skušajo naničiti najintimirnejše stike tako med delegati samimi, kakor tudi med zastopniki javnega mnenja.

FRANCIJA GROZI Z ULTIMATU-MOM.

— Genova, 25. aprila (Izv.). V poletnih krogih je razširjena vest, da je Francija pripravljena izročiti ruski delegaciji 48 urni ultimatum, da točno in jasno precizira svoje pogoje k cančijski resoluciji in londonskem predlogom glede ureditve ruskega problema. Francija še vedno vztraja pri svoji načelni zahtevi, da mora ruska sovjetna vlada popravje načelno in obvezno priznati vse dolgovne Rusije, vrniti zaplenjena premoženja inozemcev in da se še potem de iure more priznati sovjetska vlada. Ruska delegacija nasprotno pa ne odneha od diplomatično tehnite zahteve oz. alternativne popreje priznanje in nato še sklepanje o obveznostih. Francoska delegacija je po izjavi nekaterih delegatov pripravljena takoj zapustiti genovsko konferenco, če ruska delegacija negativno odgovori na francoski ultimat.

— London, 26. aprila (Izv.). Listi so priobčili vest, da francoski delegati po navodilih Poincaréja vztrajajo pri propozicijah Francije in stavijo 48 urni ultimat ruski delegaciji. V slučaju negativnega odgovora od strani Rusov zapuste Francosko konferenco.

— London, 26. aprila (Izv.). Na današnji seji voditeljev zaveznikov delegacij je bilo sklenjeno poslati Češčini novo noto z zahtevo, da ruska delegacija na njo odgovori na dve vprašanji: 1. Ali je ruska delegacija brez pogojno pripravljena priznati vse dolgovne Rusije? 2. Ali je ruski delegacija pripravljena povrniti škodo oz. vrniti tujezemškim privavnim osebam

njih od sovjetske vlade zaplenjeno premoženje? Po zatrdilu listov ima ta nota značaj ultimata. Nota je bila danes podpolne izročena Češčini.

ITALIJANSKI PREDLOG ZA OSNOVNO AVSTRIJE.

— Santa Margherita, 25. aprila. (Izv.) Italijanski zunanj minister Schanzer je zastopnikom delegacij verike in male antante predložil načrt, da vse interesarne vlade ukrenejte potrebne korake in svoje dele-

Najnovejša poročila.

VZNEMIRJENOST ITALIJE RADI RAPALLSKE POGODE.

Genova, 25. aprila. (Izv.) Ves italijanski tisk je začel sedaj lutu napadati jugoslovensko delegacijo, ker vztraja na stališču integralne izvršitve rapalske pogode. »Corriere della Sera« napada jugoslovenske novinarje in jim očita, da stote vedenje preblizu naši delegaci. Italijanski tisk ima namen razvijati srbške novinarje ed hrvatskih. V krogih naše delegacije so ti napadi napravili neprijeten dojem.

— Genova, 25. aprila. (Izv.) Snož je

bila razširjena vest, da so se razgovori v Santa Margheriti prekinili. Italijansko časopis je začelo všečno ofenzivo proti naši državi. Način pisanja italijanskega tiska pa smatrajo kot nekaj intrig in maščevalno takto radi nastopa našega delegata dr. Jankovića v ekonomski pod-

komisiji, kjer je bil proti ratifikaciji porto-

roškega protokola, dočim Italija vporabila ves svoj vpliv za ratifikacijo istega.

— Beograd, 26. aprila. (Izv.) Demo-

kratski poslanec Kučić, ki je navzoč na

genovski konferenci, je poslal predsedniku demokratske stranke brzjavno depešo,

v kateri ga napreša, da začne s posredova-

njem za zatljuek italijansko-jugosloven-

skih dogovorov.

— Genova, 25. aprila. (Izv.) »Il Mon-

do« javila, da je minister dr. Kumandu-

prinesel nova navodila in odgovor naše

vlade glede izvršitve rapalske pogode.

List pristavlja, da naša vlada odklanja re-

vrašanja predložiti Zvezni narodov.

— Genova, 25. aprila. (Izv.) »Il Mon-

do« javila, da je minister dr. Kumandu-

prinesel nova navodila in odgovor naše

vlade glede izvršitve rapalske pogode.

— Genova, 25. aprila. (Izv.) Listi poro-

čajo, da bodo italijanske čete v kratku

čas.

— Genova, 25. aprila. (Izv.) Predsednik g.

Zanella je izdal na reške državne in ob-

činske uradnike poziv, da niso dolžni iz-

polnjevati naredne nobene nepovstavne

vlade.

— Genova, 25. aprila. (Izv.) Attilo Depoli vlada le s pomočjo karabinerskih bajonetov ter fašistovskih bomb

in bodal.

— Genova, 25. aprila. (Izv.) Listi poro-

čajo, da bodo italijanske čete v kratku

čas.

— Genova, 25. aprila. (Izv.) Predsednik g.

Zanella je izdal na reške državne

in občinske uradnike poziv, da niso dolžni iz-

polnjevati naredne nobene nepovstavne

vlade.

— Genova, 25. aprila. (Izv.) Predsednik g.</

OSRAM
NITRA

Popolnoma bela luč tvoří s plinom napolnjenoj OSRAM-NITRA-svetilki prednost svetlobnik izvirov

Doktor juris

s komercialno izobrazbo vstopi takoj v odvetniško pisarno v Ljubljani event. v kako industrijsko podjetje. Ponudbe pod „Doktor/2950“ do 5. maja t. l. na uprav. Slov. Naroda. 2950

Prodajalka

specierske, manufakturne in druge mešene stoke, pridna, poštena. se išče. Ponudbe na naslov tvrdke L. Gutemberger, Mežica, Slovenija. 2945

Sostancovalko

k skupnemu gospodinjstvu išče boljša gospa. Ponudbe pod „Gospodinjstvo 2941“ na uprav. Slov. Naroda. 2941

Psi na prodaji!

Mladi psički, oče čiste volje pasme, mati dobermanske pasme. Nadalje se prodaje pes in psica čiste volje pasme, oba po eno leto star, ter 5 mesecov star pes bernhardinec (mesarski pes). Cena nizka. Rimská cesta 19, na dvorišču. 2944

Stanovanje

sobo z lastnim vhodom oddam s 1. majom. — Več se pozove: Solo Štev. 37. 2932

Priden in trezen blapec

zanesljiv, kateri je vajen tudi vsemu domačemu delu, se sprejme h konjem takoj ali po dogovoru. Plača dobra in zadostna hrana v hiši. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 2931

Inserirajte v Slov. Narodu!**Na veliko!**

Trgovska hiša Braća Klein,
Jelačičev trg 3. Zagreb, telefon Inter. 16-74,

prodaja cenó

angleški sukanec**D. M. C. mavec.****Gumaste žoge.**

Vinska veletrgovina

Gumaste žoge.

Eksport

,,Vinaria“

delniška družba vinogradnikov v Ptiju priporoča svojo bogato zalogu namiznega, kakor sortiranega vina iz haložkih in Ijumerskih goro. Solidna dobava po ugodnih cenah.

Nemško-avstrijska fuornica pavoniatih trakov

išče za Ljubljano in okolico spremnega nemščine zmožnega, dobro uvedenega

zastopnika

Dopisi pod. W. P. 5379 na An. Exp. Rudolf Mosse, Wien 1., Seilerstraße 2.

Ia Portland cement

dalmatinski proizvod na vagono pri tt. R. Foremperher drug, Bakar.

Brzojavl: Foremperher.

Morsko kopališče Bačka na Krku

sezona od 1. maja do 30. septembra.

Vsa navodila daje

Ante Tudor,
lastnik hotela „Velebit“.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Samostojna knjigovodkinja, bilancista, išče mesta. Cenj. ponudbe pod E. F. -2927 na upravo Slov. Naroda. 2927

Službo gospodinje

h gospodu ali gospo išče gospa, izurjena v gospodinjstvu in kuhanju. Ponudbe pod „Gospa 2934“ na upravo Slov. Naroda. 2934

Iščem deklico

pridno, delavno, pošteno, od 14 do 16 let, za učenca v trgovino z mešanim blagom. Učna doba 3 leta. L. Gutemberger, Mežica, Slovenija. 2946

Modni salon.

Priporočam se slav. občinstvu za izdelavo najmodernejših civilnih in športnih oblik po najnovejšem kroju. Postrežna točna, solidne cene. Ivan Kersnik, Resljeva cesta 1, I. nadstr. desno. 2025

Naznanilo.

Cenj. občinstvu naznanjam, da točim pristno

dalmatinsko črno vino

„Opolo“ in sicer v gostilni po 32 Kčes ulico pa po K 30 in črkem iz Gradske gorie. — Gostilna „Pod Drčo“, Hradeckega vas 48 (pod Golovcem). 2428

Trstje za strope

izdeluje in prodaja na debelo in drobno po najnizjih cenah. Pri večjih množinah znaten popust. — Anton Steinler, Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trnovo.

Steznike (moderke)

po životlini meri priporoča ANA HUTTER, Dunaška c. 6/II poleg lekarne Piccoli. 2130

Klavir poučevati

želi gospodična otroke začetnike. Hodi tudi k učencem 3 ure na teden, kjer imajo klavir v hiši, in sicer samo v Ljubljani. Ponudbe do 28. t. m. pod Učna doba/2898 na upravo Slovenskega Naroda. 2898

Abadie

cigaretni papir in stročnice. Glavna zavoda v samoprodaji A. Lampret, Ljubljana, Nunška ul. 19. 2370

Izurjena korespondentinja

z večletno praksjo, večja slovenska in nemške stenografske, strojevista in vseh pisarniških del, išče stalnega mesta, načrte kot tajnica. Samo resni ponudniki, ki iščejo pravovrsto moč, naj ponudijo ponudbe pod „Samostojna 2948“ na uprav. Slov. Naroda. 2948

Stavbno podjetje

Al. in Val. Accetto, Ljubljana, Trnovski pristan 14. zaprisežena sodna zvezdanca, prevzema vsakovrstne visoke stavbe, izvršitev načrtov in proračunov, oblastreno koncesjonirana posredovalnica za nakup in prodajo posestev in zemljišč. 8227

Hlojz Lombar,**Kdo hoče predati****posestvo**

kakršnokoli, naj pošije natačno ponudbo na uprav. Slov. Naroda pod „Amerika 22/2907“.

2907

Predajalka

z dežele, izurjena v mešani stroki in življenja želi premeniti službo najrje na dežele. Ponudbe pod „Mešana stroka 2915“ na upravnštvo Slovenskega Naroda. 2915

Perica

samostojna delavka, se sprejme tako v stalno službo. Ponudbe na upravo „Slon“, Ljubljana. 2886

Razno perilo za dame, gospode in deco

priporoča tvrdka

A. & E. Skaberné Ljubljana Mestni trg 10

Plačilna načakarja

išče mesta na letovišču v kako boljšo hišo. Naslov pove upravnštvo Slovenskega Naroda. 2913

Več tesarjev

in več tesarskih predstavcev sprejme tako Ivan Zakotnik mestni tesarski mojster, parna žaga Ljubljana Dunajska cesta 46. 2877

Kuharica

se išče za takoj v trgovsko hišo. Ravnotam se sprejme sobarica za vsa sobna in hišna dela. Plača dobra, drugo po dogovoru. Vpraša naj se v uprav. Slov. Naroda. 2789

Hišo

s trgovskim lokalom v prometuem mestu, načrte Celje, Maribor, Ljubljana ni izključena — kupim ali vzamem v najjem. Ponudbe pod „Koloniale 1—2906“ na upravo Slov. Naroda. 2906

Baržunasta garnitura

zofa z 8 naslanjali in mizo na prodaj. Ljubljana, Strossmayerjeva ulica 3, pritličje. 2895

Abadie

uglačevalec glasovirjev v Ljubljani Wellhoff. 2895

Izvršenjem uglačevanja ter popravlja glasovirje in harmonijev specijalno strokovno, točno in ceno.

Vsakovrstne obleke

izgotavlja po meri in najnovejšem kroju v najkrajšem času

Sp. Ščaka, Celovška c. 95.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja iz slovenskih premogovnikov

velenski, Šentjanški in trboveljski premog

vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo vporabo, kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava

la čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo vporabo, kovaški premog in črni premog.

Naslov: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d. d. Ljubljana, Nunška ulica 19.

Vizitke, kuverte in pisemski papir s firmo kakor vsake vrste druge tiskovine

izvršuje točno

„Narodna tiskarna“.

Naročila sprejema tudi „Narodna knjigarna“.

Za inseratni del odgovoren Valentin Kopitar.

Kostanjev les

prosto vagon in večje množine in gozdu kupi J. Pogačnik, Ljubljana, Dalmatinova ul. 1/I. Posredovalci se dobro pičajo.

Naročite takoj! = Ljubljanski Zvon = za leto 1922.

Pod novim uredništvom pesnika Fr. Albrechta je letošnji letnik jako zanimiv in mnogovosten. S tretjo številko začne izdati zanimiv **zgodovinski roman**,

ki je zajet iz srednje veškega življenja koroških Slovencev.

Naročila za celo leto znača 60 dinarjev in se pošlje na

Tiskovno zadrugo v Ljubljani, Prešernova ulica.

Dobi se še letnik 1921 (50 Din.) letnik 1920 (30 Din.) in letnik 1919 (30 Din.) Poštnina za vsak letnik 5 Din.

2024

Svileni klebuki čepice in slamniki

najnovejših oblik v veliki izbiri po znano nizki ceni.

Modni salon Stuchly - Maške

Židovska ulica št. 3.

Sprejemajo se vsakovrstna popravila. — Zalni klebuki vedno v zalogi

2024

Nove knjige

Tiskovne zadruge v Ljubljani, Prešernova ulica.

Dr. J. Tičar, Boj načeljivoim boleznim. S slikami. Broš. 10 dinarjev, po pošti 75 p. več.

Dr. Fr. Goršč, Socialna zaščita dece in mladine. Broš. 10 dinarjev, po pošti 75 p. več.

Jos. Štrilar, Šodukkool. Povest. Broš. 7 D, vez. 10 D, po pošti 50 p. več.

B. H. Barbusse-Debeljak, Ogenj. Vojni roman. Broš. 18 D, vez. 22 D, po pošti 2 D več.

Fr. Zbažnik, Pesni. Broš. 8 D, vez. 11 D, po pošti 50 p. več.

Cankarjev Zbornik. Uredil dr. J. Glonar. Broš. 18 D, vez. 21 D, po pošti 1 D več.

S. Potočnik

Ljubljana, Selenburgova ulica Štev. 6, L.

Učni krojni zavod in krojačnica za dame in gospode.

Kot večletni krojitelj pri dvornem založniku M. Tiller na Dunaju, z bog prakse pridobljeni